

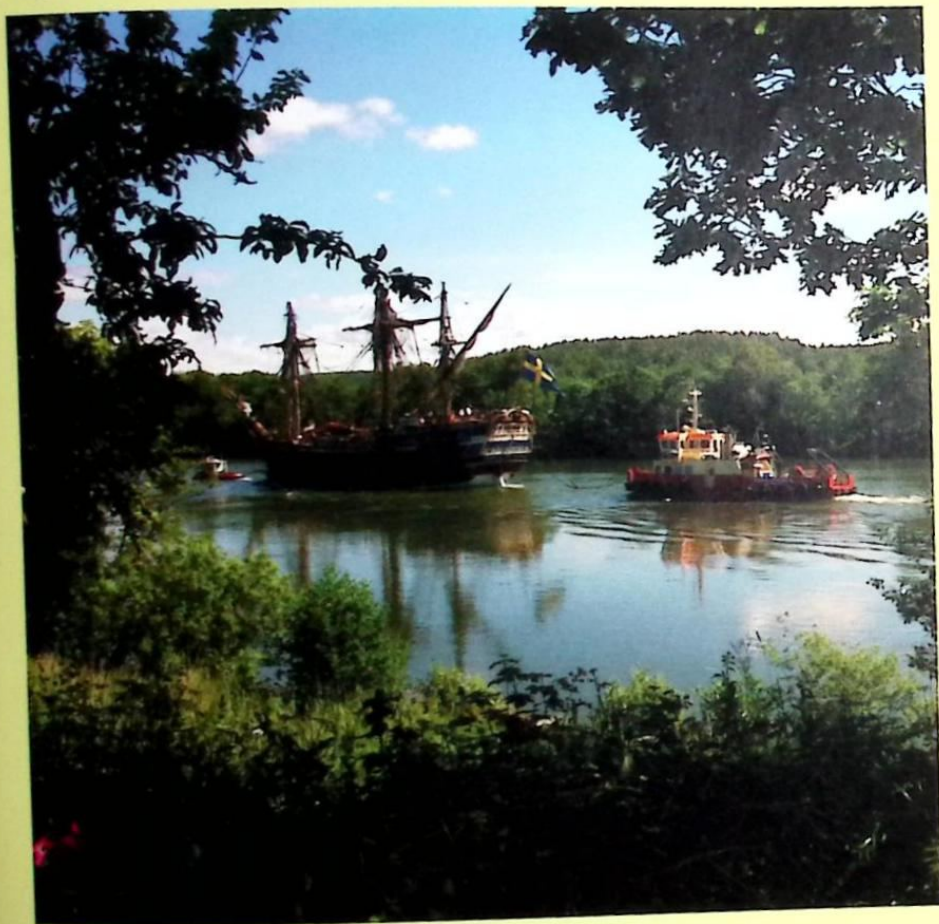
Västanbladet

GöteborgsRegionens Släktforskare

Årgång 32

2015

Nr 3

Ostindiefararen på väg mot nya äventyr

Innehållsförteckning nr 3- 2015

Per Clemensson
Från ordförande 3
Vi möts, hösten 2015 4

Kvällsföreläsningar på Landsarkivet
Hösten 2015 5

Gravstenarna berättar 10
Olga Dahl
Tegelbruksmorden 12

Alf Brorson
Olof Bergström en svensk pionjär 16

Bokanmälningar 18

S/S Norges Undergång pressklipp 22

Ernst Johansson
Vad hände Frans Johansson efter
SS Norges undergång 28 juni 1904? 23

Pressklippen fortsätter 24

LarsOlof Lööf
Något om skeppet Götheborg och
timmerman Petter Wiberg 28

Johan Ahlén
Från Kungsladugård till Baskien
och Aztekerna 30

GRS kursprogram våren 2015 34

Christina Claeson
Släktforskardagarna 2015 36

Kristina Wennerlund Eriksson
Landet runt 37

Webmaster
Lars Nyqvist, 0303-164 56
webmaster.r.s@telia.com

Västanbladet : Redaktionskommitté;
Per Clemensson, Per Liljeström, LarsOlof Lööf
och Johan Ahlén. Västanbladet ingår i medlemsav-
giften 200:-/ år och utkommer årligen med fyra
nummer. Ansvarig utgivare Per Liljeström

Tidningsmakare
Christina Claeson ch_claeson@hotmail.com

Tryckeri: Typografia, Göteborg

GöteborgsRegionens Släktforskare

MEDLEMSFÖRENING I SVERIGES SLÄKTFORSKARFÖRBUND

Styrelse 2 0 1 5

- Ordf.** Per Clemensson 031 - 20 65 63
S. Vägen 79, 412 54 GÖTEBORG
per@clemensson.net
- V. Ordf** LarsOlof Lööf 070 - 522 24 91
Erik Dahlbergsg. 4, 411 26 GÖTEBORG
larsolof.loof@gmail.com
- Sekr** Barbro Majjgren 0706 - 448 148
Mästarevägen 10, 305 72 STENINGE
qpm@telia.com
- Webmaster** Lars Nyqvist, 0303-16 45 6
Trollhättevägen 12,
442 49 KUNGÄLV
- Kassör** Ewert Arwidsson 0723 - 138 415
Eva Rodhes g. 10, 411 11 GÖTEBORG
trewetrans@telia.com
- Övriga** Jan Forslund 0346 - 222 45
Ljungby Prästgård 101, 311 95
FALKENBERG
janforslund@spray.se
Per Liljeström 0302 - 131 91
Vänskapen 3 e, 443 34 LERUM
per-lilje@telia.com
- Lars-Göran Johansson 073 - 937 34 33
Kyrkogatan 41, 442 67
MARSTRAND olarjoh@gmail.com
Johan Ahlén, 0739-971916
Dockeredsvägen 14, 424 91
OLOFSTORP
johan@flygfotohistoria.se
Inger Clemensson, 031 - 20 65 63
S.Vägen 79, 412 54 GÖTEBORG
inger@clemensson.net
- Suppl.** Sune Augustsson 031 - 65 45 80
Belegatan 5, 417 64 GÖTEBORG
suneaugustsson@yahoo.se
- Klubbm.** Anita Fyhr 031-23 73 37,
Virvelvindsgatan 6, 417 02
GÖTEBORG anita.fyhr@live.se

Manusstopp för nr 4 2015
är den 15 oktober och Västanbladet
beräknas vara hos medlemmarna i slutet av
november

Ordförande har ordet

Välkomna åter till föreningens höstaktiviteter. Sommarledigheten har varit väl lämpad för att kontakta arrangörer av olika slag. Jag har för första gången upplevt en badlös sommar och istället ägnat mig åt släktforskning och författeri.

Under sommaren utkom Sveriges Hembygdsförbund med en liten skrift: "En liten bok om torp, torpare och torpinventeringar" författad av Kjell Andersson och mig samt kompletterad med omtryck av tidigare artiklar av Ivan Svanström och Josef Rydén. I övrigt har jag på grund av min hustrus och mitt hälsotillstånd har vi varit tvungna att tillbringa sommaren i sta'n.

Per Clemensson

Släktforskarhjälp på Stadsbiblioteket i höst

Onsdagar 9 september - 25 november kl. 13-15 finns GöteborgsRegionens Släktforskare på Stadsbiblioteket och hjälper Dig med släktforskarproblem. Anmälan är obligatorisk och görs på www.gotlib.goteborg.se.

Föredrag om emigration på Biblioteket i Kungsbacka

Söndag 20 september kl. 12.30 talar

Lena Ringbrant Ekelund

om Amerika och emigrantforskning.

Arrangör är Hallands Släktforskarförening i samarbete med

Vuxenskolan. Ingen anmälan.

Gratis inträde.

Vi Möts Hösten 2015

Torsdag 24 - söndag 27 september Bokmässan i Göteborg.
GöteborgsRegionens Släktforskare finns på plats.
Monternummer se EmiWeb

Tisdag 13 oktober kl. 18.30 Erik Dahlbergsgatan 36 B (OBS veckodag!) Föreningskväll med föredrag. Carl Henrik Carlsson talar om Judisk släktforskning och judendomen i Sverige. Avgift 50 kr. Anmälan senast 9 oktober.

Lördag 24 oktober kl. 09.00 Utfärd till Borås.
Besök på Antikmässan i Borås. Buss från Exercishuset. Avgift 100 kr.
Anmälan senast 16 oktober.

Måndag 26 oktober kl. 18.30 Erik Dahlbergsgatan 36 B
DNA-café. Eva von Brömsen berättar och svarar på frågor. Avgift 50 kr.
Anmälan senast 23 oktober.

Måndag 23 november kl. 18.30 Erik Dahlbergsgatan 36 B Höstmöte med förhandlingar och föredrag. Christian Thorén talar om Pengar och mynt i Göteborgs Stadsmuseums samlingar. Avgift 50 kr. Anmälan senast 20 november.

Onsdag 25 november kl. 14-17 Erik Dahlbergsgatan 36 B Julglögg och musik - öppet hus i föreningslokalen. Gamla och nya medlemmar samt intresserade är välkomna. Avgift 50 kr. Ingen anmälan.

Anmälan per e-post g.r.s@telia.com
telefon 031-13 12 26 (ring minst 8 signaler) eller på lista i föreningslokalen
Återbud anmäls snarast. Kom i god tid eftersom föreningslokalen måste låsas innan mötet kan börja i samlingslokalen.

Nytt

Lördagen 14 november (Arkivens Dag)

Gränsstenen Suntru Asi

föredrag av Kristina Bengtsson inledare Per Clemensson

Kristina Bengtsson är doktorand i arkeologi vid Göteborgs Universitet och har bland annat undersökt miljön kring Kungahälla, för att kartlägga gränsdragningen mellan Norge/Danmark och Sverige.

Plats. Landsarkivet i kl.13.00-13.45

Kvällsföreläsningar på Landsarkivet i Göteborg (Arkivgatan 9A)

*föreläsningarna arrangeras i samarbete med
GöteborgsRegionens Släktforskare*

8 oktober, kl 18.30–19.15

Helfrid i det heliga landet

1914 återvände Helfrid Jönsson till Göteborg efter sex års vistelse i Palestina. Hon hade där volontärarbetat på ett svenskt sjukhem men också rest runt och samlat på sig föremål som nu finns bevarade i hennes arkiv. I föredraget berättar Karin Hultin Bäckersten, masterstudent i kulturarvsstudier, om Helfrids tid i Palestina, genom föremålen och handlingarna i arkivet. Under hösten kommer historien om Helfrid och Palestina även att presenteras som en utställning på Landsarkivet. Varmt välkomna till vernissage för utställningen 8 oktober kl 18.00 i anslutning till föreläsningen.

22 oktober, kl 18.30–19.15

Svenska Amerika Linien under 1940-talet

I år är det 100 år sedan Svenska Amerika Linien startade sin verksamhet med passagerartrafik från Göteborg över Atlanten. Amerikabåtarnas resor kom under årens lopp att ändra karaktär, inte minst under 1940-talet då rederiet mötte förändringar och utmaningar i samband med krigsfångeutväxlingar, maktkamp i företaget, fartygsförsäljningar och nybyggen, samt anpassning och satsningar gentemot en förändrad passagerarmarknad. Under föreläsningen berättar Kent Olsson, ekonomihistoriker vid Göteborgs universitet, om det för företaget händelserika årtiondet utifrån sin pågående forskning.

5 november, kl 18.30–19.15

Domstolsarkiven för släktforskare

Domstolsarkiven kan vara en guldgruva för släktforskare, men det är inte alltid lätt att hitta de uppgifter som man söker i dem. Claes Westling, fil dr och 1:e arkivarie vid Landsarkivet i Vadstena, har skrivit en ny handbok om domstolsforskning, föreläsningen utgår ifrån den och visar hur domstolsarkiven kan användas. Claes har sysslat med lokal- och personhistoria sedan 1980-talet och disputerade 2003 på en avhandling om småstäder under 1600-talet.

Fortsättning på nästa uppslag

Arkivens dag den 14 november

10.00-11.30

Bakom kulisserna på arkivet

Presentation av Landsarkivets verksamhet och arkiv

12.00-12.45

Resornas avtryck i arkiven

Människors resor och flyttningar har genom historien ofta reglerats och dokumenterats. Detta gör att vi idag har olika slags källor i våra arkiv som kan berätta om hur man rörde sig inom eller över gränser. I föreläsningar visar arkivarie Karl-Magnus Johansson exempel på arkivmaterial såsom passjournaler och gästgiveridagböcker, samt redogör för vad det har funnits för regler när det gäller inrikes och utrikes resor och flyttar.

13.00-13.45

Gränsstenen Suntru Asi

Föredrag av Kristina Bengtsson inledare Per Clemensson.

Kristina Bengtsson är doktorand i arkeologi vid Göteborgs Universitet och har bland annat undersökt miljön kring Kungahälla, för att kartlägga gränsdragningen mellan Norge/Danmark och Sverige.

*För ett Vackrare Hem ,
besök
vårt Konstgalleri*

GALLERI SCANDINAVIA

*Galleri Scandinavia, Berzeliiatan 14, Göteborg
Tel. 031 - 16 93 01*

Familjen Lindblom

**Bläck och Toner
för din Skrivare
Original, Pirat och Återfyllda
pappershornan.se
Aschebergsgatan 40 031-204206**

Den välrotade blomsteraffären i Vasastan frösåddes redan 1912, Med gröna fingrar & spirande inspiration går vi nu in i det nya seklet. Välkommen till oss på hörnet av Aschebergsg & Engelbrekts gatan, Instagram: la fleuriste eller www.lafleuriste.se Tel 031 711 2082

NY TIDNING!

Släkt HISTORIA

För dig som redan släktforskar
eller som drömmer om att börja
kartlägga dina rötter

- ✓ Spännande levnadsöden
- ✓ Tester och praktiska tips
- ✓ Svar på läsarförfråg
- ✓ Unika fotografier

Fortfarande inte hittat
det du söker efter?
- Hitta inspirationen i nya
tidningen Släkthistoria!

Prova 3 nr för
endast 149 kr!

SVARSKORT – SVARA I DAG!

Ja tack! Jag vill gärna prenumerera på 3 nummer av nya
tidningen Släkthistoria för endast 149 kr (ord bulkspris 210 kr).
Kampanjkod: SLA304900

Ja tack! Jag vill gärna prenumerera på 6 nummer av nya
tidningen Släkthistoria för endast 298 kr (ord bulkspris 419 kr).
Kampanjkod: SLA304901

Namn _____

Adress _____

Postnr _____

Ort _____

Telefon/mobil _____

E-post _____

INGEN BINÄRNINGSTID. Prenumerationen upphör automatiskt efter periodens slut.
E-tjänstskedet gäller t o m 2015-12-31 och endast nya prenumeranter i Sverige. LRF Media AB lägger kunduppgifter för att kunna
skicka våra kundtjänstbrev och lämna er utbudstidningar och egna och andras produkter. Genom att fylla i e-post och mobilnummer ger du
LRF Media AB tillstånd att kontakta dig med följande erbjudanden samt ev. andra digitala nyhetsbrev från Sveriges Släkthistoria. För
kontroll, utställde eller avbrotten om spår av personuppgifter, kontakta LRF Media AB, Box 78, 603 22 Torshälla, tel: 08 568 200 88.

**BESTÄLL
VIA WEBBEN**

www.slakthistoria.se/kampanj
Vänligen uppgive kampanjkod!

• Digitalt nyhetsbrev

Tidningen Släkthistoria utkommer
varannan månad. Mellan varje
utgåva får du som prenumerant
digitala nyhetsbrev som både
inspirerar och ger dig många
nyttiga tips.

GÖR SÅ HÄR:

Få hem nyhetsbrevet – uppgiv din
e-postadress på svarskortet
eller registrera din e-postadress på
www.slakthistoria.se/nyhetsbrev

Släkthistoria är en ny tidning från:

Historia Journal Land

Släkt-
historia
består
perst!

Släkt
HISTORIA

Svarspost
206 391 04
685 20 Torshälla

Gravstenarna berättar

Begravningsplatsen är en andaktsfull plats för sorg och minnen. Vi besöker den för att vårda våra anhörigas gravar eller kanske för att begrunda vår egen plats i historien. Gravdar är kulturminnen. En vandring på kyrkogården kan berätta en hel bygds historia. Inskriptioner kan berätta om yrken och hantverk som funnits på orten. Dekoration och utsmyckning vittnar om förändringar i såväl mode som tidsanda.

Finns inte för evigt

Sitt gedigna material till trots bevaras inte gravstenar för evigt. Av utrymmesskäl måste äldre gravar ge plats för nya. När kyrkböckerna inte finns kvar kan graven vara en av få bevarade källor som kan berätta om våra förfäder. Därför är det viktigt att vi dokumenterar dem för att på så sätt bevara dem för framtiden.

Gravstensinventeringen

Sedan 1979 har därför släkt- och hembygdsforskare dokumenterat gravstenar på kyrkogårdar runt om i landet i Sveriges Släktforskarförbunds regi. Tack vare initiativet och flitiga inventerare runt om i landet finns numera en omfattande gravstensdatabas online på vår hemsida Rötter; www.genealogi.se – under länken Gravstensinventeringen. Du kan fritt ta del av bilderna i gravstensdatabasen, utan inloggnings eller abonnemang.

Gravstensinventeringen online har blivit en succé och rönt stor uppmärksamhet i media. Intresset runt om i landet är stort.

Delta i inventeringen

Att gravstensinventera är enkelt. Allt som behövs är papper, penna och en digitalkamera. Gå in på www.genealogi.se/gravproj/, eller ta dig till Gravstensinventeringen via länken i Rötters faktabank och läs mer under fliken *Hjälp*. Där finns en steg-för-steg guide om hur du bäst dokumenterar och fotograferar. Det finns även enkla instruktioner till hur du sedan publicerar materialet i databasen.

Med Gravstensinventeringen online kan kyrkogårdsförvaltningarna själva lägga in foton och dokumentation innan gravstenarna tas bort. Vi har ett högt ställt mål – att registrera och fotografera samtliga gravstenar på Sveriges alla kyrkogårdar. Det kan inte nog poängteras hur viktigt det är att allt dokumenteras i tid, så tveka inte att ansluta dig. Din insats är till stor nytta för dagens och framtidens släktforskare.

Kontakta oss

Många kyrkogårdsförvaltningar kontaktar oss för att registrera gravstenar innan de kasseras.

Det är vi mycket tacksamma för och vi ser gärna att fler förvaltningar gör det.

Gravstensinventeringen:

www.genealogi.se/gravproj/

Frågor?

Skriv till oss på:

gravar@genealogi.se

Sveriges

Släktforskarförbund (SSf) bildades 1986 och är det sammanhållande organet för den svenska släktforskar-rörelsen. Förbundet verkar för att sprida kännedom om släktforskningen som kulturfaktor, ideell rörelse och vetenskap.

Släktforskarförbundets nättidning Rötter har ett antal användaravdelningar, bland annat Anbytarforum, Forskarkatalogen och Rötters Vänner.

Anbytarforum är ett diskussionsforum om släktforskning. Här kan du få hjälp av andra forskare eller dela med dig av dina egna erfarenheter.

Det kostar naturligtvis att driva och utveckla Rötters alla delar. Släktforskarportalen Rötter med tillhörande funktioner och forum har ingen prenumerationsavgift. För att sidan även i fortsättningen ska kunna drivas på samma sätt har Rötters Vänner skapats.

Genom att gå med och ge ett frivilligt bidrag kan du hjälpa oss att fortsätta förbättra släktforskarportalen. Läs mer om hur du blir röttervän på Rötter, www.genealogi.se, under fliken Rötters Vänner.

DEN SANNA HISTORIEN OM TEGELBRUKSMORDEN I GÖTEBORG 1715-1716

Fortsättning från förra nr.

Tegelbruksmästaren Jacob Loos död

Jacob Loos hade hösten före mordet på Margareta omkommit under mystiska omständigheter. I samband med rannsakingen av mordet fann rätten det nödvändigt att förhöra Margaretas trolovade och mördare Arfwed Arfwedsson också om detta. Vid rannsakingen berättade Arfwed, att han först blivit bekant med änkan på Tegelbruket genom att han ofta måste ha tillsyn över arbetet med att bränna och leverera teglet.

Medan Jacob Loos levde hade Stina och han bara varit goda vänner. Han hade inte legat med henne under Jacob Loos livstid men sedan han hade varit i konsistorium med Margareta hade han två gånger efter sin vakt gått och sovit hos änkan i hennes säng.

Om Jacob Loos död visste han inte mer än han redan i höstas bekant i protokollet. Själv hade han inget vetat om Jacobs död förrän den gamla hustrun Gertrud Andersdotter berättat att Jacob hittats avliden. Då hade han tillsammans med Loosens svärmoder och en annan hustru gått ned till tegelugnarna, där Loos låg.

Kämnärsrätten förmanade Arfwed att bekänna sanningen, eftersom det av alla omständigheter föreföll som om han kände till hur Loos hade avlidit. Han fick åtskilliga varningar och hotelser om ett svårare straff, om han inte bekände. Då trädde han fram till notarien och bad honom följa med, så skulle han bekänna allt. Notarien meddelade då strax rätten, att syndaren torde vara på god väg. Därpå trädde Rådman och Preses Erich Cederburg med bisittarna Alexander Wilhelmsson och notarien Edgren in i rådstugusalen, som var ledig. Där avlade Arfwed Arfwedsson sin bekännelse om hur han bringat mästern Loos om livet. Vi kompletterar den här med andra vittnesmål. Vid den tid hösten 1715 då Jacob Loos avled, några månader innan Margareta Olofsdotter blev mördad, låg Jacob i den gamla stugan på tegelbruket. Arfwed brukade då, när han inte övernattade hos sin husbonde stadsbokhållaren Hans Andersson vid Lilla Torget (5.46), sova här på tegelbruket. Också han brukade då ligga i den gamla stugan på en kista. Nu hände det sig en kväll, att det inte fanns plats för Arfwed i den gamla stugan. Han gick därför och lade sig i underkläderna på en kista i den nya byggnaden, där Jacobs hustru hade sin sovplats.

Eftersom han var något drucken steg han upp och lade sig i sängen hos Jacobs hustru, där han sov över natten. I rätten kunde han inte påminna sig, om det var hon som bett honom komma till sig i sängen.

På morgonen, när de fortदारande låg samman och Arfwed ännu sov kom Jacob Loos in med ett ljus i handen. Tegelbruksmästaren gick ut utan att säga ett ord, varefter Arfwed steg upp och klädde sig. Snart kom emellertid Jacob Loos tillbaka med en brännvinsbutelj i handen, enligt Arfwed "överste drucken". Loos frågade Arfwed, hur det kom sig, att han hade lagt sig hos hans hustru. Arfwed hade svarat, att han inte legat där mer än en liten stund. På detta hade Jacob replikerat: Ja, I skolen citeras inför Consistorium bägge två. Detta var på fredag morgon, innan mordet ägde rum på lördagen. Loos brände då en tegelugn och bad, att Arfwed skulle stanna kvar, medan han brände den. Arfwed berättade, att när Loos hade gått ut, hade Stina börjat jämra sig gruveligen. Hon bad Gud nåde sig för det hon hade gjort. Även Arfwed var "sorgse". Då hade Stina sagt: "Den som hade Jacob borte på krogen eller baak om Bärge i Mörkeret, så wore det wärdt att gifwa honom en tryck, att han låge där". På detta hade Arfwed ingenting svarat. Vid förhör med Stina Börgesdotter förnekade hon, att hon skulle ha sagt något sådant.

Däremot hade hon sagt, att maken vore värd att slå i huvudet med en käpp och det hade hon väl lust att göra själv. Pigan Botilla Larsdotter hade också varit arresterad.

Hennes föräldrar var ängavaktaren på Tegelbruksängan Lars Reiman och Börta Anonsdotter, som bodde i gamla stugan på tegelbruket och tycks ha tjänstgjort i hushållet hos familjen Loos. Botilla sade sig själv inte ha varit i tjänst hos hustru Christina. I två år hade hon tjänat hos Hans Hansson Busk och i ett halvt år hos generalmajor Hamilton, sedan hos lantmätare Wilhelm Kruse i ett halvt år, därefter hos kapten Brinck. Nu tjänade hon hos remsnidaren Kraupners änka. Hon sade själv, att hon inte hade det ringaste att berätta om Jacob Loos död men visade sig ha många viktiga upplysningar att ge. Så snart hon hade lämnat sin rapport, fick hon gå hem till sin husbonde. Fredag natt låg hon i den gamla stugan. På morgonen ropade Jacob Loos på hennes mor: "Börta! Tänd upp ljus!"

När detta skett sprang han ut i nya stugan och kom strax tillbaka och sade, att Arfwed mött honom mitt på golvet i bara skjortan och "må man tro, att horor och horekarlar hava legat tillsammans men han (Arfwed) skall inte gå så länge kvar här." Jacob var inte drucken då men blev det sedan han gått in till Börta och Botilla och blivit plägad med brännvin. Då gick han ut och gav sin hustru ett blått öga.

När Botilla kom ut, sade hon till Stina: "Gud bevara oss för det hus, som har varit här i natt". Stina hade svarat: "Ja, Du må väl sägat, dy om Arfwed inte hade varit, hade Jacob slagit mig ihjäl". Så passerade den dagen.

På lördagsförmiddagen var rättsaren (förmannen för drängarna) på Krokslätt med andra bönder och arbetade på tegelbruket. Då hade Loos berättat för dem, att han hade funnit "fästeman och fästemo i höboden tillsammans". Troligen syftade han då på Arfwed och Stina men Arfwed hade sagt, att det var hans fästmo

Margareta, som var där tillsammans med honom. Innan de gick därifrån hade Mäster Jacob sagt: "Jag ville gärna skänka Eder, innan I gå bort, men brännvin kan jag icke komma till utan Arfwed och Stina har det sins emellan". Som den gamla hustrun Börta Anonsdotter berättade för rätten, förhöll det sig nämligen så, att Arfwed och Stina bryggde samman, "spijsade ihop och gingo i källaren att sälja, vad som var vid handen" (dvs kort sagt brände och utskänkte ihop).

Hur de delade vinsten, visste hon inte. På lördag eftermiddag ville Stina resa till Krokslätt och använda sig av bokhållaren Hans Andons häst. Strax innan hon gav sig i väg, var mäster Loos ute på gården och enligt Botilla slog han då sin hustru med en gårdsgårdsstör. på kärran.

Sedan hade Arfwed tagit fram bokhållarens häst och selat den åt Stina och spänt den för en kärra, på vilken tunnor låg bundna. Mäster Loos satt då i stugan men när Arfwed ledde fram hästen och han och Stina följdes åt förbi fönstren, spottade Jacob och sade: "Där går horor och horekarlar" så att alla som var i stugan kunde höra. Därpå gick Jacob ut och tog hästen från Stina, selade av den och slog sönder ena tunnan, som var bunden

Sedan slog han Stina igen. Botilla som verättade allt detta, kunde inte säga om Arfwed då sökte skydda Stina. När Jacob kom in i stugan igen, såg han ond ut och hade samma gårdsgårdsstör i handen, som han haft förut. Enligt Stina hade Jacob sagt sig behöva Hans Anderssons häst på söndagen när han reste till bröllop.

Hon hade därför inte blivit ond över hans bryska uppträdande. Inte heller var det sant, hävdade hon, att hon som andra påstod vid detta tillfälle på nytt sagt till Arfwed: "Den som hade Jacob liggande där man ville ha honom". Då skulle Arfwed ha svarat: "Det kan väl komma till pass någon gång". Stinas resällskap till Krokslätt, den 13-åriga drängen Hans Pehrsson från Krokslätts Hökegård, berättade, att Arfwed sedan Jacob Loos hade tagit ifrån hustrun hästen, hade lånat henne sin egen häst.

På den satte sig Hans Pehrsson längst fram men Stina satte sig "på baken" och så red de till Krokslätt, dit de enligt rättsaren Olof Eriksson kom vid pass klockan fyra.

Där fick Stina en halv tunna drank, som lades på kärran efter Arfweds häst. Enligt Olof Eriksson hade Stina klagat för honom och hans hustru att hon var rädd att hennes man skulle ta livet av henne när hon kom hem, ty han hade den dagen misshandlat henne.

Den 21 april förhörde man Botillas mor Börta Anonsdotter. Hon förmanades först, att hon, som var en gammal människa, som gick på gravens brädd för att förskaffa sig en nådig Gud och konservera ett gott och mildt samvete borde bekänna, vad hon visste i denna sak. Hon förklarade sig ingenting veta.

Den dagen hade hon varit inne i stugan för att göra litet korv av ett svin, som de hade slaktat. Jacob Loos hade enligt hennes mening inte varit drucken den dagen. Han höll på med att bränna en tegelugn och klockan var vid pass tre på eftermiddagen, då han satte sig att röka "och när han rökat något fick (lämnade) han henne Pijpan och bad henne röka, så gick han ut och så såg hon honom inte mer i livet."

Lars Lunds hustru Gertrud Andersdotter berättade, att hon arbetade vid tegelugnen i brännhuset vid pass klockan halv fyra på eftermiddagen lördagen den 22 oktober "Då kom mäster Jacob Loos neder och såg sig om och lade tvenne träd i var Pijpa". Enligt Arfwed, som också var där då, var Mäster Loos då "helt onder" och något drucken.

Sedan Loos lagt i veden, tog han sin rock och vek den samman för att lägga den under huvudet för att sova vid tegelugnen. Han lade sig ner vid den främsta pipan vid ugnen, där en hop stockved stod upprest i vrån. Gertrud var kvar, sedan Jacob lagt sig och han bad henne då stoppa upp piporna, vilket hon gjorde. Hon hade då i sinnet att säga honom, att ugnen blev för varm men tordes inte tala till honom, när han var ond och drucken.

Sedan följdes hon och Arfwed in i stugan där Stinas mor Karin, Börta och Botilla befann sig. Arfwed gick in i köket.

Gertrud visste inte, när Arfwed lämnade köket, eftersom detta hade direkt utgång åt gården. Så länge hon var inne, kom han inte in. Arfwed stannade alltså inte i köket utan passade på och smet ut till brännugnen. Där fällde han två stockar över Loos huvud.

Fortsättning i nästa nr

Olof Bergström – en svensk pionjär

Artikeln har tidigare varit publicerad i Sverige&Amerika nr 3 2014 (red anm)

I början av sommaren 2014 invigdes Utemuseet Minnesstenen i en skogspark vid Olof Bergströms minnessten i Lennsjö, Bjuråkers socken i Hälsingland. Hågkomna svenskanerikanska gestalter som föddes i dessa hälsingska bygder är exempelvis "Joris-Pelle" (Per Andersson) och Eric Norelius från Hassela och Lars Paul Esbjörn från Delsbo, medan Olof Bergström över tid har fallit i glömska på grund av det tragiska slut hans liv fick.

Han förtjänar dock ett bättre öde än att glömmas bort i tidens töcken – och minnesparken i Lennsjö är en del i återupprättandet av Olof Bergströms minne.

Likaså ingår en nyskriven sång om Olof Bergström och hans livsresa (*The Inner Journey*) i den hösten 2014 utgivna musikboken *Farväl Sverige*. Olof Bergström föddes den 3 september 1841 i Lennsjö, Bjuråker, döptes i närliggande Hassela, och dog den 3 februari 1910 i Mayland, Tennessee. Däremellan 68 levnadsår med verksamheter som baptistpredikant, godtemplarledare, landagent och stadsgrundare i Amerika, industri- och affärsman.

Som Olof Bergströms biograf Bertil Lindberg skrivit: "Hade Olof Bergström levt idag skulle vi förmodligen ha sagt att han var entreprenör och en innovatör. /---/

Han såg i stora perspektiv möjligheterna i det han gav sig in i." Olof Bergström (Bergstrom) kan i historiens ljus beskrivas som "en färgstark person". Han var, till att börja med, en skicklig fiolspelare som under barndomen i sin hemsocken gick under namnet "Skamp-Olle"

Spelmän uppkallades ofta efter sitt gårdsnamn, men för Olof kan det ha varit att han som liten åttaårig musikant stod på en pall (en s k skampall) när han spelade, eller att tillnamnet anspelade på hans sätt att röra sig till musik, dialektalt kan "skumpa" betyda "dansa", men förleden är också ett gammalt dialektord som ryms i betydelsen *kavat* ... Olof Bergström gjorde banbrytande insatser i två svenska folkrörelser, och han gjorde så att tiotusentals människor under de stora utvandringsåren kunde komma vidare, till landet västerut.

Det har sagts att tre grundläggande faktorer bidrog till uppkomsten av det moderna svenska samhället: arbetarrörelsen, nykterhetsrörelsen och frikyrkorörelsen. Det är vanskligt att generalisera, men folkörelserna från slutet av 1800-talet spelade en viktig roll med dess inriktning på sociala förhållanden som levnadsvillkor, allmän rösträtt, undervisningsfrågor och demokratiskt styrelseskick. Olof Bergström var en personlighet, inom såväl svensk baptism som svensk godtemplarrörelse, vid en tid då dryckenskapen utgjorde ett allvarligt socialt problem.. Efter att som femtonåring ha blivit medlem i Sundsvalls Baptistförening blev han utbildad predikant, och som sådan verkade han under några intensiva år, avlönad av American Baptist Publication Society.

I Sverige hade den första baptistförsamlingen grundats 1848, och som baptistpredikant levde Olof Bergström under en tid då det, till 1873, ännu fanns lagar mot offentlig förkunnelse av oliktankare. Olof själv blev bötfälld. Som baptistpredikant var Olof Bergström också den som senhösten 1879 grundade Sveriges första godtemplarloge, Klippan i Göteborg, för att följande år bli vald till svensk stormästare inom logens malinska/malinitiska gren. Han blev därmed "den svenska godtemplarordens fader".Independent Order of Good Templars, idag International Organization of Good Templars, bildades 1851 i USA, varifrån rörelsen spred sig till Europa via England och kom till Sverige 1879.

Alf Brorson

Fortsättning i nästa nr av Västernbladet

Minnesstenen över Olof Bergström, från <http://www.panoramio.com> (kefir8)

Bokanmälningar

"Den som jag trodde skulle göra mig lycklig" av Christina Wahldén

När Lisa Stina (Carl von Linnés äldsta dotter) är sexton blir den tio år äldre Daniel skickad från Uppsala till London för att sprida Linnés botaniska system över världen. Men är det bara därför han reser? Daniel Solander blev den förste svensk att segla jorden runt och han var med och utforskade det då okända Söderhavet, Nya Zeeland och Australien. Lisa Stina var botaniskt kunnig men som kvinna tilläts hon inte studera. Hon blev kvar hos sina föräldrar på gården Hammarby utanför Uppsala. "En intressant berättelse om liv och tänkesätt på 1700-talet" konstaterar Kajsa Öberg Lindsten i GPs recension. "Det är en stillsamt spännande och vackert skriven bok. 1700-talet är ändå inte så långt ifrån oss". *Boken har skänkts till GRS bibliotek av Ingela Linderå som också skrivit anmälan.*

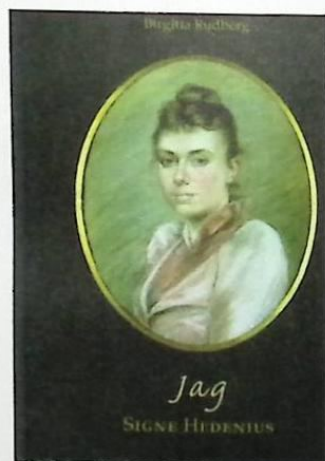
"Gustaf V och andra världskriget" av Eric Carlsson han är pensionerad arméofficer, Fil dr vid Lunds Universitet. En på många sätt positiv bild ges på Gustaf V. Boken bygger på ny arkivforskning i Bernadottes arkivet och UD:s arkiv. Här upptages en rad personliga engagemang. (Uddevalla2007).

Per Clemensson

Sommaren har varit ovanligt lämplig för läsning och det har varit god tillgång på intressant litteratur. För att komma igenom texterna har jag varit tvungen att få hjälp av min hustru då min syn är otillräcklig för några längre läsövningar. Låt mig anmäla några exempel på böcker vi läst

"Jag Signe Hedenius" av Birgitta Rudberg (dotterdotter) lektor i psykologi samt författare till ett flertal böcker i skilda ämnen från detektivromaner till barnböcker och biografier. "Jag" utgör en kärleksroman som speglar Uppsala studentliv under senare hälften av 1800-talet med kända profiler Per Hedenius, Hjalmar Rydin, Fritiof Holmgren, Hinke Berggren och Otto von Zweigbergk m fl. En ung flickas liv genom brev och släktanteckningar. (Göteborg 2010)

Per Clemensson

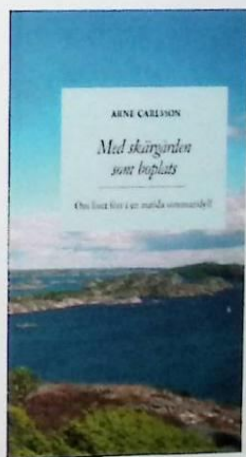
"Med skärgården som boplats"
Om livet förr i en nutida sommaridyll"

av f.d. Stadsarkivarien i Norrköping och fil dr Arne Carlsson.

Söder om Tjörn, i Hakefjordens mynning, ligger som en liten skärgård för sig, öarna och holmarna kring det grunda fjordparti som (efter en av de öarna) bär namnet Risöfjorden.

Denna lilla övärld är numera reducerad till sommarnöje för stugägare och båtgäster men var till för inte så länge sedan levande kustbygd, befolkad och bebodd av människor som där med växlande framgång sökte sin bärgning. Det är om dessa människor, om deras liv och villkor, som den här boken handlar. Källorna till boken behandlas med stor kunnighet och boken är väl illustrerad. (Skandinavium 2015)

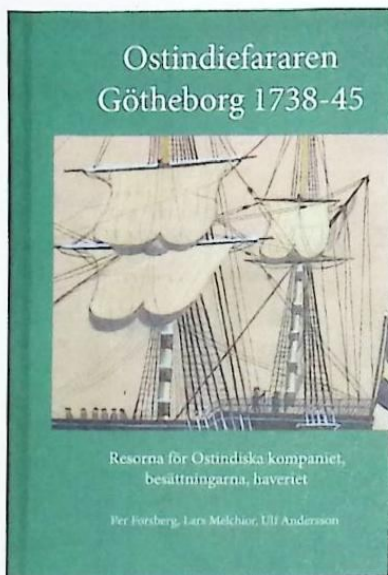
Per Clemensson

"Ostindiefararen Göteborg 1738-45"

Resorna för ostindiska kompaniet, besättningarna, haveriet" utgiven av Landsarkivet i Göteborg Författare Per Forsberg, Lars Melchior och Ulf Andersson (tjänstemän vid Landsarkivet i Göteborg). Skeppet Göteborg gjorde tre resor till Kina för Ostindiska kompaniets räkning där den sista slutade i haveriet den 12 september 1745 på blindskäret i Hunnebådan i inloppet till Göteborg. Under Göteborgs tredje resa, som varade 2 ½ år avled 31 besättningsmän i sjukdomar och olyckor. Boken bygger på dokument om skeppet för att ge nya inblickar i dess historia. Författarna till boken är samtliga arkivarier vid Landsarkivet vilket framgår av källbehandlingen. Boken är mycket spännande och innehållsrik (Elanders 2014)

Per Clemensson

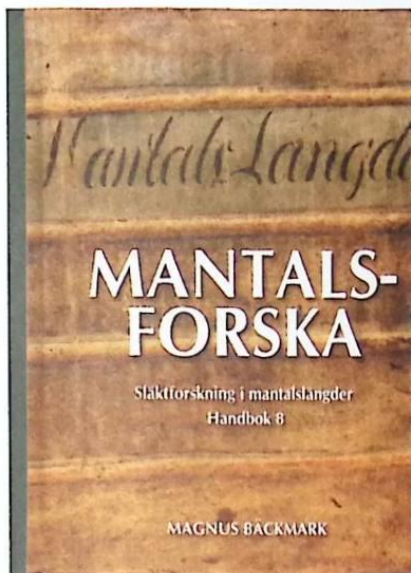

"Ostindiska kompaniet. Några studier"

av Per Forsberg bibliotekarie vid Landsarkivet i Göteborg. Boken utgör en fördjupning av ovanstående bok och här görs många spännande analyser om kompaniets ekonomi, skeppen m fl ämnen av intresse.

Forsberg har plockat fram en rad sifferuppgifter och givit en statistisk framställning av Ostindiska kompaniet. (BoD 2015)

Per Clemensson

"MANTALSFORSKA"

Släktforskning i mantalslängder
av Magnus Bäckmark. Sveriges Släktforskarförbunds 8:de handbok. Handboken innehåller detaljerade uppgifter om bokföringen av Sveriges befolkning och exempel på en rad olika typer av längder och listor.

Här finns också förordningar om mantalsskrivningen 1635-1894, utmärkta sak-, person-och ortsregister, här finns förteckning över ett urval ord, fraser och förkortningar i mantalslängderna samt kronologisk förteckning över förordningar, kungörelser mm.

Stockholm och Göteborg behandlas i ett särskilt kapitel (Malmö 2015)

Musiklivet i Göteborg

GRS har mottagit boken "Handel och Bacchus eller Händel och Bach?" författad av Anders Carlsson 1996.

Anders är verksam vid Högskolan för scen och musik i Göteborg. Det är hans doktorsavhandling i musikvetenskap. Han har också arbetat med olika forskningsuppdrag och är flitigt anlitad som föreläsare. Med en förhållandevis utförlig inledning beskriver boken det borgerliga musiklivet under andra hälften av 1800-talet fram till dess att Göteborgs orkesterförening bildades som den första professionella symfoniorkestern i landet år 1905. Med källor från brev och dagböcker lika mycket som från protokollsböcker och musikers klagobrev ger författaren en målande beskrivning av såväl kulturlivet i salongerna som av de unika försöken med att bilda en symfoniorkester. Bland de namn man träffar på i boken kan nämnas Bedřich Smetana, Joseph Czapke och Elfrida Andrée. Man kan också få veta mycket om orkesterbildningar och konserthus.

*Ingela
Linderå*

S/S Norges undergång

Morgonposten 5 juli 1904

Fruktansvärd sjöolycka. Danska emigrantångaren "Norge" förlist.
Öfver 600 omkomna.

I går morse nådde oss den hemska underrättelsen, att Det Forenede Dampskibsselskabs i Köpenhamn Atlanterångare "Norge" den 26 juni förliste vid Roackall, därvid 642 människor funno sin graf i vågorna. Endast 123 ha räddats.

Det första telegrammet var avsendt från Grimsby kl. 1 natten till i går. Det berättade att engelska trawångaren "Salvia" anländt till Grimsby med 27 öfverlevande från "Norge". Fartyget törnade på Rockallklippan den 26 juni. Man lät maskinen slå back, så att fartyget åter skulle komma ut på djupt vatten.

Räddningsbåtarna utsattes, men af dessa blefvo två sönderslagna redan innan de nådde vattenytan.

Tydiligen hade "Norge", som var på resa från Köpenhamn och Christiansand till Newyork kommit ur sin kurs. Då båtarna satts ut offrade flera af besättningen sina lif för att söka rädda kvinnor och barn. De öfverlevande observerade kaptenen, "W. Gundel, och flera emigranter stående på kommandobryggan då fartyget sjönk. Två af båtarna kommo bort från "Norge". Man hoppas att den ännu ej funna blifvit upptagen af något annat förbipasseradt fartyg.

Vad hände Frans Johansson efter SS Norges undergång 28 juni 1904?

Min far Frans Isidor Johansson föddes den 28 februari 1886 i Haga församling i Göteborg. Han var son till August Johansson, född 12 april 1857 och Emma Andreasdotter Ek född 15 december 1857, båda från Surteby Kattunga Björketorp i OA gården. De fick 9 barn. Äldsta dottern Alma, född 17 mars 1879, emigrerade den 4 september 1896 till Boston i Amerika, där hon gifte sig 1898 med Ernst Edman. Dottern Anna reste också till Boston.

Frans Johansson utbildade sig till plåtslagare i Göteborg. När han var 18 år bestämde han sig för att emigrera till Amerika till sina 2 systrar som båda bodde i Boston.

Hans Amerikaplaner slutade emellertid med att fartyget S/S Norge förliste vid Rockall-klippan den 28 juni 1904, 350 kilometer väster om Yttre Hebriderna. Efter flera dramatiska dygn till havs utan vare sig mat eller vatten blev han räddad och inkvarterad hos prästfamiljen Alexander Murray i Stornoway, Yttre Hebriderna, där han blev mycket väl omhändertagen. Han uppskattade även den stora vänligheten hos de övriga människor han mötte under sin tid i Stornoway.

Min far reste ej till Amerika igen. Han återvände till Göteborg där han gifte sig den 23 december 1908 med Helfrida Andersson Kling, född 22 mars 1888 i Göteborg. De fick 9 barn varav jag – Ernst – är den näst yngste, född 10 december 1925.

Han arbetade som plåtslagare i Göteborg tills fyllda 72 år. Han bodde resten av livet i Göteborg där han dog den 14 oktober 1969 – 83 år gammal. Hans hustru dog den 5 februari 1969. De levde och kämpade lyckliga tillsammans i över 61 år.

Äldste sonen Gustav, född 9 mars 1909, reste till Amerika 2 mars 1926. År 1932 återkom han till Sverige på grund av sjukdom och avled samma år. Min mor Helfrida och jag reste däremot över till Amerika och hälsade där på min fars syster Alma och min mors bröder Gustav Kling, som bodde på Göteborgsklubben i Brooklyn, New York, där han var medlem. Min far var mycket påverkad av förlisningen. Han talade endast ett fåtal gånger om olyckan, bland annat vid en intervju med Göteborgs-Posten den 22 juli 1904 efter återkomsten till Göteborg. Han var mycket rörd över händelsen.

Jag har själv passerat Rockall-klippan flera gånger, dels med flygplanskryssaren Gotland, dels med Svenska Amerikaliniens båtar, men ej lyckats få se Rockall-klippan. År 1986, efter att ha varit i kontakt med språkforskaren Christina Isaksson-Campbell i Northton på ön Harris, bibliotekarien Morrison och tidningen Stornoway Gazette i Stornoway på ön Lewis, Yttre Hebriderna, beslöt min fru och jag att resa över för att framföra vårt varma tack till folket på Stornoway för den stora vänlighet och generositet de visat under tiden min far vistades där.

Ernst Johansson

Fortsättning från Morgonposten den 5 juli 1904

Svenskarna på "Norge". Ångaren hade 694 passagerare. Af dessa voro 68 svenskar, nämligen 29 från Malmö, 3 från Helsingborg, 30 från Göteborg, och 6 från Stockholm. I öfrigt voro 79 danskar, 296 norrmän, 15 finnar och 236 ryssar. **Besättningen** utgjorde ett antal af 74 personer. Bland dem märktes följande svenskar: timmermannen Thor Hansson, född 1847, lampmannen John Olsson, född 1873 samt eldarne Per Wiklund, född 1863, Anton Lindfors, född 1874, Carl Andersson, född 1865 och Martin Svensson, född 1881. Inalles funnos således 765 personer ombord, af hvilka hittills endast 27 kommit i hamn.

De å Skandinavien-Amerikaliniens kontor i **Göteborg** inskrifna passagerarne, hvilka den 20 juni afgingo med ångaren "Oluf Bager" till Köpenhamn, alla antagligen för befordran med "Norge" till Amerika voro: Alma Wärme, 26 år, Fabian Wärme, 8 år, Elias Wärme, 7 år, Ingrid Wärme, 5 år, Gustaf Johansson, 17 år, Aug. Rydström, 19 år, Albin Claesson, 18 år, Johan A. Levén, 26 år, Ottilia Levén, 23 år, Harry Levén, 2 år, Amanda Tillander, 32 år, Maria Tillander, 6 år, Johannes Florén, 62 år, Carl Florén, 17 år, Anders Florén, 15 år, Lovisa Johnson, 42 år, Nancin Johnson, 17 år, Gustaf Johnson, 15 år, Carl Johnson, 7 år, Signe Johnson, 5 år, Ernst Johnson, 3 år, Amanda Johansson, 19 år, Frans Johansson 18 år, Sofia Andersson, 55 år, Anna Carlson, 16 år, Frida Svensson, 20 år, Agda Svensson, 18 år, Josefina Bernhardson, 32 år, Ernst Bernhardson, 6 år, Georg Bernhardson, 4 år, Thyra

Enligt uppgift från liniens kontor i **Malmö** voro de inskrifna passagerarna å ångaren "Norge" följande: Johanna Persson, 31 år, Ingrid Persson, 14 år, Anton Persson, 11 år, Jenny Persson, 10 år, Gustaiva Gunnarsson, 50 år, Anna, 13 år, Ebba, 11 år, Paulina, 9 år, och Anders Gunnarsson, 4 år, Knut A. Karlsson, 18 år, Ellen M. Axelsson, 17 år, Karin Löfgren, 16 år, Bengta Ohlsson, 42 år, Anna Ohlsson, 13 år, Johanna Andersson, 33 år, O. Manfred Nilsson, 19 år, Olga R. Märne, 11 år, Helga Johansson, 17 år, Blenda Hård, 18 år, Hanna Magnusson, 16 år, Jenny Håkansson, 16 år, Johanna Hernvall, 51 år, Carl, 16 år, Gerda, 14 år, Knut, 12 år och Lars Hernvall, 10 år, Berndt Bengtsson, 23 år, Carl Ek, 24 år, och Blenda Pettersson med två barn.

Enligt uppgift från **Stockholm** ha följande personer via Stockholm medföljt ångaren "Norge": Gustaf Höglund och Hulda Carlsson, Stockholm, Hilma Lassila, Finland, Elin Rehnberg, Södertälje, Valfrid Sandahl, Stockholm och Lincoln Tersmeden, Västerås. Bland svenske utvandrare öfver **Kristiania** märkas: Fru Ida Engström med barn från Söderhamn och fröken Henni Mattsson från Söderhamn. Dessutom synas bland de öfver **Trondhjem** anlända utvandrarne följande ha varit svenskar, antagligen från Norrland: hustrun Matilda Håkansson med sju barn, hustrun Justina Vedin med 9 barn, arbetarne Johan Larsson, Jonas O. Nilsson (19 år) och Johan Strömberg (19 år). De tre passagerarne hvilka inskrifvits hos vederbörande agent i **Helsingborg** voro 27-åriga fru Anna Lundgren och 20-åriga Maria Olsson från Helsingborg, samt 18-åriga Karla Ernestine Carlsson från Munka Ljungby.

(Senaste telegram till Morgonposten)
Fasansfulla scener. GRIMSBY den 4 juli. Alla de räddade från ångaren "Norge" befinna sig ännu i morse ombord på trawlaren "Salvia". Enär danska konsulin är bortrest, har sjöförklaring ännu ej kunnat upptagas. En journalist har intervjuat en af de räddade vid namn Johansen, en äldre man från Tromsø. Denne berättade:

. – Då vi märkte att fartyget stötte, voro de flästa af oss under däck. Alla rusade genast upp. Jag hade min hustru och fem barn ombord. I början fanns ingen, som riktigt förstod hvad som skett. Alla höllo sig lugna, men i det ögonblick då man märkte att fartyget höll på att sjunka, höjdes ett skri, så fasansfullt att det ej kan beskrivas. Vi hade omkring 200 barn ombord. De skreko af rädsla under det mödrarne voro gripna af panisk förskräckelse. Några af mödrarne som voro lugnare än de andra placerade sina barn i riggen eller å andra högre platser å däck-
et. Befälet bevarade sitt lugn, men det var omöjligt att hålla folkmassan i styr. Strax de första båtarna lösgjorts rusade alla ned i dem med påföljd att båtarna sjönko. På detta sätt förolyckades tre båtar. Jag hade emellertid placerat min hustru och mina fem barn vid en lucka och bad dem ej gå därifrån förrän jag kom tillbaka. Då jag såg de andra båtarna sättas i sjön återvände jag för att hämta min familj, men denna var då försvunnen. Vår båt tog 27 personer ombord eller dubbelt mot hvad den egentligen borde rymma. Vid båtens sjösättning slogs ett hål i dess sida så att vi män måste tura om med att ösa. De fem kvinnorna som voro med funno sig lugnt i sitt öde. De som stannat kvar på "Norge" utstötte vilda skrik men dessa upphörde snart, ty inom en halftimme sågo vi "Norge" sjunka.

Hur katastrofen skedde. Den räddade matrosen som anländt ombord på "Salvia" är Karl Mathiassen från Endelave i Danmark. Han berättar, att stark tjocka och rägnvåder rådde, då "Norge" stötte på en osynlig klippa. Här af förorsakades olyckan. Kaptenen och en annan af fartygets officerare voro på kommandobryggan, då olyckan inträffade.

Förste styrmannen m. fl. af besättningen gingo i båtarna, men kaptenen vägrade absolut att lämna fartyget. Vår båt erhöi ett stort hål i sidan, då den sattes i sjön. Vi måste därför oafbrutet ösa, sittande i vatten upp öfver knäna. Alla de öfverlevande ha förlorat allt hvad de ägde. "Norge" stötte två gånger på Hele-
neretvet och gled därefter ut på djupt vatten, där den sjönk inom loppet af 20 minuter. Ingen hade en aning om, att Rockall var så nära.

S/S Norge
Foto från <https://da.wikipedia.org>

Stornoway Gazette
AND WEST COAST ADVERTISER
GUTH NAN INNSE-GALL
Week Ending July 19, 1986

Swedes say 'Thank you' to the people of Lewis

THE PEOPLE of Lewis were given a big 'thank you' yesterday (Wednesday) from the son of one of the survivors of the "Norge", an emigrant ship which sank at Rockall earlier this century with the loss of over 600 lives.

Mr Ernst Johansson, from Gothenburg in Sweden, visited Lewis to make contact with some of the relatives of those who had been so good to his father when, at the age of 18, he was rescued after the *Norge* sank off Rockall in 1904 and he was taken to Stornoway.

Mr Frans Johansson, who lived to the ripe old age of 84 years, died in Sweden in 1969, and since then his son Ernst has been determined to visit Lewis to thank the people.

Ernst and his wife, Solveig made the special trip to Lewis to look at records of the tragedy in the local library and they visited the graves at Sandwick cemetery where some of the victims were buried.

The Johanssons took with them from Sweden a copy of a photograph taken in Stornoway in 1904 with Mr Frans Johansson, the 18-year-old survivor, shown with a local minister, Rev. Alexander Murray of Martin's Memorial Church and others in a house in Stornoway after the rescue.

Said Mrs Johansson, "He only talked about the accident twice - once to his wife and the other time to my husband. It was a terrible accident and he was obviously very shocked about it".

Added Mr Johansson, "Many times we thought about visiting Stornoway. It is a very beautiful place. My father, although he did not speak much about the tragedy, spoke very kindly about the people of Lewis. He said they were wonderful people and he could not get over their generosity. They held a concert in the island to raise money for the survivors".

He added, "He was especially grateful to the minister and his family who looked after him when he survived the tragedy".

My Johansson said that six lifeboats left the *Norge* and two were taken to Stornoway, one by the *Cervona* from Dundee and the other by a German ship, *Energic*.

The *Norge* had been on her way to America with emigrants when she foundered on Rockall and sank within 20 minutes.

Mr Johansson was one of 32 people on board the lifeboat which was taken into Stornoway from Rockall by the *Cervona* after a nine day journey. Many were taken to the Lewis Hospital but as there was insufficient room there, others were cared for in local homes.

Said Mr Ernst Johansson, "My father was looked after by the minister, Rev. Alexander Murray and his family for about a fortnight until he recovered sufficiently to travel back to Sweden. We hope to meet some of the minister's relatives to thank them for how they cared for my father. We also visited the graveyard to pay our respects to those who died".

Frans Johansson is photographed on his 80th birthday at his home in Gothenburg. He always spoke kindly of the people of Lewis.

Något om skeppet Götheborg och timmerman Petter Wiberg

Efter att skeppet förlolyckats vid Hunnebådan i sept 1745 började en rad processer vid Göteborgs rådhusrätt, två av dessa gällde besättningsmännen mot kapten Eric Moréen och timmerman Wibergs änka Elsa Beata mot Eric Moréen, skeppet kapten. Besättningsmännen fick först inte ut sin lön för resan och sedan inte heller sina tillhörigheter förvarade i kistor som bärgats från skeppet. Denna tvist löstes till sjömannens fördel. Den andra tvisten varade längre och var mer invecklad. Under hemresan hade timmerman Wiberg avlidit och Eric Moreen krävde nu betalning för det lån han (och även andra skulle det visa sig) gjort timmermannen under färden. Lånet hade – enligt Moréen – Wiberg fått enligt en förskrivning den 8 sept 1744. Kaptenen kunde även visa att änkan kvitterat ut hela makens inestående lön från kompaniet, som var hela 3642 dlr. Nu ville kaptenen få ut sina lånade pengar och samtidigt begärde han inteckning i makarnas hus i Masthugget. Processen tog sin början sommaren 1746 och drevs sedan i flera instanser fram till 1752, bland annat i Göta hovrätt. Här är inte platsen för att i detalj redogöra för hur hela processen drevs, men en intressant detalj är att änkan i det längsta nekade till att det var Wibergs signatur på förskrivningen och därigenom fick frågan om hon hade några brev från honom, så att detta skulle kunna verifieras. Visst (!) meddelade då Elsa Beata Wiberg, men

sa senare att hon tyvärr inte kunde finna dem hemma och fortsatte att neka till Petter Wibergs underskrift, som hon väl kände. Med tiden var hon dock tvungen att visa upp Petter Wibergs brev och två finns bevarade i avskrift i Överrättens akter vid Göteborgs rådhusrätt. Det första skrev han i Cadix redan den 25 april 1743 och det andra efter framkomsten till Batavia den 2 jan 1744. Brevet ger en unik inblick ur hur en vanlig besättningsman vid mitten av århundradet uttryckte sig när han skrev hem till Göteborg och hustrun. Brevet från skeppet Götheborgs sista resa till Kina och Kanton har följande lydelse:

Brev 1:

Min aldra Kiäraste Hustru Gud Wälsigne dig. Efter tillfälle gifwes, kan jag icke underlåta med mindre jag will låta min K. Hustru weta mitt tillstånd, som gudi lof är ganska godt och Hälsosamt, gud i Himmelen låta K. Swärfader och dig äfven wara wid ett Hälsosamt och sjelf önskeligit tillstånd, som woro min Hierteliga fägnad, d. 17 aprill kommo wij gudi ährt lyck hit till Cadix, då wij under hitresan eij förlorat mer än 2~~ne~~ personer, som med döden aflidet d. förste war Nills Jongdahl som dog d. 24 Mars och d. andra war wår Doctor Endeman som dog d. 9 aprill och blef i Spanska Siön begrafwen,

warandes nu gudi lof hela besättningen, så högre som lägre wid god hälsa att icke en enda person är siuk Jag hoppas will gud, att innan 13 a 14. månader få den fäg-naden, att se K. Swärfader och dig lika med K. Swägerskan och andra gode wänner som alla samteliga Hälsas ifrån mig i synnerhet K. Swärfader. Jag är beständig
Min Kiäraste Hustrus Trogne wän i döden

Petter Wiberg Cadix d. 25 april 1743

Olof Kilman låter 1000~~de~~ falt hälsa sin K. Hustru och låter weta att han är wid god hälsa. Märten på wärfwet hälsas och mycket flitigt. Hr Magister Holmerts ber och hälsa och är han äfwen wid god hälsa.

Det skulle hasteligen fägna mig om detta mitt bref träffade min K. Hustru tilika med kiära Swärfader och Swägerska wid en god hälsa jag för min del mår gudske lof ganska wähl men har dock warit en gång under resan tämmeligen siuk, dock nu gudi ährat aldeles restituerad till Hälsan. wår mening war fuller, att genom den Högstes bistånd kunnat träffa wåra anhöriga innewarande åhr i Swerje, men som wij förlorade wår passage genom en 14 dagars stilte i Stralsund och måste wij wända wår Coos till Bantam som ligger på stora Java, hwarest wij anlände den 20 November nestledne och fingo förfriskning, emedan större dehlen af wårt folck wåro siuka af skiör biuk, derifrån seglade wij 4~~de~~ dag Juhl och seglade till staden Battavia derest wij årnar öfwerligga till passaden blåser god. wij får här till köps hwad wij någonsin will till lifs uppehälle. Jag will och låta dig weta att Olof Kihlman, wår swåger, afled i Herranom 3~~die~~ och 4~~de~~ dag Juhl uti rödsoten, hälsa K. Syster och bed henne wara tillfredz och icke förmycket sörja, man måste låta sig nöga med gudz willja, Måns Hysing samt Matrosen Rjnke äro ock iher(anom) afsomnade, så att wij sedan afresan från Giötheborg in alles förlorat 5. man. Hälsa K. Swärfader 1000~~de~~ falt så wähl som Swåger Petter och Swägerskan, samt alla andra goda wänner. Båtzman leman och Constapeln Jacob Andersson låta hälsa dig ock 1000~~de~~ falt alla sammans men jag aldra mäst som är i döden din trogna wän Petter Wiberg Battavia d. 2 Janu-ari 1744

P.S. jag önskar dig tillika min K. Swärfar och Swägerska ett godt nytt åhr, skulle icke denna önsknigen träffa dig i åhr så är jag försäkrad mitt bref kommer fram at åhre. Måster Permitter samt Jan Olson låter hälsa den förra sin fästemo Maja den senare sin hustru. Föregående afskrifter äre lijka lydande med originalerne som

Slutkommentar De personer som omtalas i breven, tex doktor Endeman och konstapel Jacob Andersson är väl kända från andra källor och breven bär autencitetens hela känsla. Änkan Wiberg förlorade slutligen processen och ålades att betala Moréen (och andra långgivare) deras pengar. 1752 kunde hon då meddela att hon inte längre var ägare till det hus som de begärt inteckning i! Det blir därför osäkert om de verkligen fick sina pengar, när allt drevs till sin spets. Slutligen kan även konstateras att det framgår av förhandlingarna vid Göteborgs rådhusrätt att timmerman Petter Wiberg hade sin bror i Stockholm och där hade troligen familjen sina rötter.

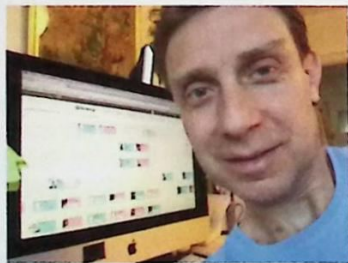
Göteborg den 7 aug 2015 LarsOlof Lööf

Från Kungsladugård till Baskien och Aztekerna

Hur gör man när de skriftliga källorna avsiktligt bränts upp i en revolution och de övriga anorna härrör från en närmast uttraderad kultur?

Det frågar sig Mario Hernandez Charraga när Västanbladet för ett samtal om hur det är att vara släktforskare i Göteborg, men utan koppling till de källor som är gängse här. För Mario är det istället muntliga uppgifter som utgör stommen i sökandet. Sitt släkträd har han alltid snabbt tillgängligt i sin smartphone liksom på datorn hemma i Kungsladugård. Men Mario inser att så långt tillbaka som till de från Spanien utvandrade ättlingarna lär han aldrig komma.

Mario kom till Sverige från Mexiko år 1989. Som de flesta av sina spanskkättade landsmän hade han hyfsat klart för sig vilka som vara hans närmaste släktingar, och vilka anor i stort som de representerade. Redan namnet ger en viss indikation. Hernandez är ett mexikanskt namn.

Mario Hernandez Charraga söker med skiftande framgång sina rötter på båda sidor av Atlanten

Det har förstås spanskt ursprung, men Marios farfar var av indiansk börd, och det är oklart när den släktgrenen tog detta spansk-klingande namn. Den i Mexiko som har ett spanskt namn har alltså inte självklart spanska rötter.

Det ligger viss status, eller låg åtminstone länge, i att vara spanjor hellre än mexikan. Och spanjor förblev man så länge båda föräldrarna var spanska. Så fort något annat "blod" kom in i familjen så upphörde linjen att vara spansk. Så har det varit sedan landet koloniserades på 1500-talet och det var med den förståelsen Mario kom att växa upp som ung man på 1970-talet.

Marios andra efternamn är Charraga. Det är inte spanskt utan baskiskt. Även om Baskien idag formellt hör till Spanien, med Bilbao som största stad, så har befolkningen där i alla tider stridit för att vara en oberoende, egen stat.

Marios mamma heter Emma Charraga Núñez och är den som tidigt gjorde klart att man med stolthet ska se på sitt baskiska förflutna

Namnet Núñez härrör från Marios mormor, och den slakten stammar i sin tur från Andalusien som täcker hela södra delen av Spanien. Detta med dubbelnamn är för övrigt gängse, inte bara i Mexiko.

Många människor i det latinska språkområdet har dubbla efternamn: först pappans, därefter mammans.

Om den baskiska kopplingen diskvalificerar familjen från att vara "spansk" så gör Marios farfar det definitivt. Han var alltså indian, från Aztek-kulturen. Det var som vi vet en högstående kultur med såväl avancerad matematik som utvecklat (ehuru mycket gåtfullt) skriftspråk. De skrifter som finns innehåller dock knappast något som hjälper den som vill forska i sina egna aztekiska rötter. Det finns helt enkelt inget material att tillgå. Med dessa kunskaper "i bagaget" började Mario släktforska. Det skulle visa sig komma att bygga främst på muntliga källor. Det var när det talades mycket om Christofer Columbus och 500-årsminnet av hans resa som tankarna väcktes i mig, säger Mario vid en pratstund på en uteservering i Vasastan i Göteborg. Minnet av upptäckten av Amerika gjorde att jag ville se hur mina släktband hade vävts samman genom att olika familjegrener emigrerat. Columbus-jubileet firades 1992, då Mario varit i Sverige i ett par år, och sedan des har Mario, med skiftande resultat försökt kartlägga sina linjer. Ett stort hinder i detta utgörs av den Mexikanska revolutionen som pågick under några år på 1910-talet.

Vid detta omtumlande skede gick väldigt många dokument förlorade, alltså sådant som just hade att göra med hur familjer och individer framlett sina liv i Mexico i tidigare skeden. I den perioden övertog dessutom USA en stor del av det tidigare Mexiko, och några av Marios släktingar, som var bosatta i norr, kom att bli medborgare där istället.

Så det Mario varit hänvisad till är att fråga alla som han kunde tro visste något om släktförhållandena. Främst har han intervjuat sin mor, men även morfar, så länge han var i livet, och en av sina morbröder.

Men som så många släktforskare stött på så finns delar av familjen som inte riktigt känns vid andra delar, och bilden blir fragmenterad. Exempelvis är ättlingar till utvandrare från Asturien ett särskilt stolt släkte. Asturien är det distrikt som ligger norrut mot Biscayabukten

Stora delar av den Mexikanska nationen införlivade smed USA redan i mitten av 1800-talet. Källa: Wikipedia

Ättlingar därifrån organiserar sig gärna i klubbar och i skrän som skänker inbördes stöd åt landsmän, socialt och i yrkeslivet. Det behöver inte vara något märkligt med det, om det inte vore för man lätt kan hamna utanför gemenskapen. Det var vad som hände Marios farmors mor. Som varje ung kvinna i sin sociala gruppering fick hon veta att om hon någon sin gifte om sig så skulle hon förlora rätten att kalla sig asturian.

Ödet ville att hon skulle komma att bli änka, vilket normalt hade inneburit att hon skulle fått månatligt ekonomiskt bidrag från sina landsmän. Men hon valde att gifte om sig, och tappade då alltså allt stöd, inklusive att hennes dotter, Marios farmor, inte fick den utbildning i Spanien som normalt tillföll Asturiska flickor i Amerika.

Detta förde med sig att Marios farmor kom att inta en hatisk inställning till allt det spanska i fortsättningen. Hon började till och med hata sin gamla tillhörighet, berättar Mario. Jag har själv inte haft möjlighet att intervjua henne, men en faster till mig lever och kan fylla i luckor. Det är bara att sedan farmor lämnat sitt förflutna bakom sig så försvann även all kunskap om den släktgrenen.

Vi vet vad farmors mor hette, men inte vem hon var gift med. Marios farmor, som alltså var hatisk emot det spanska, ja rent av mot hela det europeiska inslaget (som hon ju själv tillhörde), gifte sig med en ur ursprungsbefolkningen i Mellanamerika, som var Aztek-indian. Uppenbarligen var detta en lycklig förening, många barn kom till, men forskningsläget på den fronten är mycket magert.

Mario vet inte vad hans farfars far heter, och kommer nog aldrig att få veta det. Ända sedan Columbus dagar har det funnits, och finns fortfarande rent Aztekiska familjer, som alltså är släkt i rakt nedstigande led till urbefolkningen. De är givetvis i stor grad assimilerade i det mexikanska samhället, och har inte sällan fått spanska, eller "mexikanska" namn, men detta folks källor är höljda i dunkel, inte minst som resultat av de koloniserande spanjorerernas idoga ambition att bränna allt på deras språk som gick att läsa.

Men hur är det då med Spanien, "moderlandet"? Det är väl ändå en kulturstat med digra arkiv och lättforskat för den som har rötter där?

Som nämnts finns ju både Asturien och Andalusien i Marios släkträd, och även Baskien. Nja, som alla släktforskare vet så gäller det att ha en ingång. Man måste känna till en individ som befunnit sig på en viss plats på en viss tidpunkt, där man kan börja nysta.

När det gäller Baskien så har de upproriska stämningarna där gjort att ofta hela byar tvingats lämna landet, eftersom de hotats av vedergällning från centralmakten. Det finns helt enkelt inga kvar som utgör släkt. Eller också, som i fallet Andalusien, så förknippas ett efternamn starkt med en viss plats.

Marios mormor hette Dolores Núñez, och det vet varje spanjor att det efternamnet har sitt ursprung i södra Spanien, med all säkerhet Andalusien. Detta är dock klen tröst då det inte går att pricka in var, i vilken by hennes ursprung finns.

-Om jag bara visste vilka båtar mina släktingar kommit på, fortsätter Mario, då skulle jag kunna spåra tillbaka till vilka platser de utvandrat från. De spanska rederiernas listor finns välbevarade. Men eftersom alla mina ättlingar utvandrat före den mexikanska revolutionen, så är det omöjligt att veta vilken individ med namnet Núñez som kom att ge upphov till min mormor, bara för att ta ett exempel.

De källor som skulle kunna komma ifråga om Mario någon gång skulle stöta på en möjlig släkting med ett spanskt förflutet, de källorna är sannolikt välfyllda, men eftersom det inte funnits några trådar att dra i så här långt, så har Mario små begrepp om hur släktforskning i europeiska källor faktiskt går till. Att följa individer, familjer, förflyttningar och diverse öden som svenskar har förmånen att göra, det har Mario, sitt stora intresse till trots, aldrig blivit introducerad i.

Johan Ahlén

GRS kursprogram

*Kurserna hålls i GRS regi och lokaler
Erik Dahlbergsgatan 36 B (entré från gatan).*

Kursprogrammet kommer att omfatta följande kurser

Släktforska steg för steg.

Innehåll: kyrkobokföringen, domböcker och bouppteckningar, mantalslängder m.fl. grundläggande källor, databashantering, handskriftsläsning.

Lärare: Anita Fyhr. 7 X 3 timmar.

Pris 700:- kr. inkl. lärobok.

Släktforska vidare. I

Innehåll: fördjupning av kyrkoboksforskning, borgare, sjömän, soldater m.fl. yrken, handskriftsläsning.

Lärare:

Per Clemensson. 5 X 3 timmar.

Pris 500:- kr. inkl. lärobok.

Handskriftsläsning.

Innehåll: grundkunskaper, läsövningar, egna texter för tolkning.
Lärare: Per Clemensson. 4 X 3 timmar.

Pris 300:- kr.

Liv och leverne förr i tiden.

Innehåll: Historik, livets högtider, mat och textilier. 4 X 2 timmar.

Lärare: Ingela Martenius.

Pris 400:- kr.

**TIDERNA ANPASSAS EFTER DELTAGARNA OCH
STARTAR ALLT EFTER DE BLIR FULLTECKNADE.**

*Kurserna kan anordnas på både dag- och kvällstid
För deltagande i GRS kurser krävs medlemskap i vår förening.*

Medlemsavgiften är 200.- / kalenderår

*Anmäl er till Per Clemensson och ange ditt önskemål om tidpunkt,
dvs kl 11.00, kl 14.00 eller kl 17.00.*

Tel 031-206563 eller 0705-206564.

A VENYNS FOTKLINIK

Välkommen till en av de äldsta Fotklinikerna i Göteborg (etabl 1942)!

Vi erbjuder medicinsk fotvård, värtfrysning, benvaxning, manikyr och fot/benmassage.

Vi har även försäljning av presentkort och diverse produkter.
En fika och ett leende ingår alltid! - Se våra fina omdömen på Eniro.se!

Jessica och Tove

Boka tid på tfn: 031- 16 92 87 - Geijersgatan 16, Göteborg

ÖPPETTIDER

Tis - Ons 8 - 19

Tors - Fre 8 - 20

Lördag 8 - 18

Söndag 12 - 18

Välkomna!

*Fokus på kvalitet
- vår idé!*

FOCUS
köpcentrum
031 - 703 05 25

Släktforscardagarna i Nyköping 2015

Nyköping, staden med det omtalade gästbudet var värd för årets släktforscardaga. Efter en biltur i ett sensommarvackert landskap och fikarast vid Brahehus är framme i Nyköping. Evenemanget inleddes redan på fredagen med ett informativt möte för de som senare skulle vara med på årets förbundsstämma. På mötet talade riksarkivarie **Björn Jordell** om arkivväsendet i framtiden. Släktforskarna har mycket spännande att se fram emot. Redan nu finns det en ny befolkningsskiva (Sveriges folkning 1910) att köpa och för den som använder den Digitala Forskarsalen på SV utökas materialet som är ständigt. En bensträckare och en kopp kaffe senare var dags för Arkiv Digital, Niklas Hertzman visade en liten bildsvit över de tio år som sedan de startade, vad tekniken har gått framåt sedan dess, var skall det sluta?

Under helgen släpptes en ny testversion av programvaran med ett sökbart register **Sveriges Befolkning 1950** som den stora nyheten. Efter en paus i lokalen där för övrigt fanns en mängd snygga bilar, modell äldre att beskåda var det så dags för Riksstämman. I år var det inte så många motioner som lämnats in så det blev inte långgrandigt, utan med intressanta diskussioner kring framtidens Släktforscardagen någon form av konferens för ordföranden för de föreningar som är anslutna till förbundet och frågan om när själva stämman skall hållas. Efter stämman var det middag i pyttipannan med tillhörande ägg och rödbetor smakade väldigt bra efter en intens dag. Än längre skulle den bli för de tågresenärer som satt fast efter att det skedde olycka norr om Skövde, det blev en kort natt för de som anlände efter midnatt, dagen innebar tidig uppgång och frukost. Mässan öppnade klockan nio och det

Nyköpingshus,
foto Christina Claesson

många, en trehundra meter lång kö som väntade på att komma in. Runt 60-talet utställare och en mängd intressanta föreläsare drog en så där tre och ett halvt tusen besökare. Festligt, fullsatt och väldigt trevligt. Mycket intressanta heter i bokform fanns det också, och en och annan skiva införskaffades. Efter en svalkande promenad till Nyköpingshus var det dags för Banketten. En och annan tackning och välförtjänta diplom och förtjänststecken. Örnbergspriset som det främsta, det gick i år till **Erik Skogsjö**. Lite mat och underhållning innan sängen tade. Det var ju en söndag också. Lite lugnare för de som inte i montrarna och arbetade och som efter ett intensivt veckor packade ner det som var kvar av böcker, skivor, antavlor för släktforscardagarna till. Nästa år ses vi i Umeå!

Christina Claesson

LANDET RUNT

ur olika medlemsblad

GRS byter Västanbladet med ett 60-tal andra föreningars tidskrifter. De finns tillgängliga i GRS bibliotek. Kristina Wennertund Eriksson ger tips på några läsvärda artiklar i dessa och andra periodica.

AnGripen Malmö Släktforskarförening Nr 2 2015

Föreningsbladet fortsätter sin serie om soldatforskning med en beskrivning av Indelningsverket, soldaterna och deras hustrur författat av **Kjell Andersson** (RotPosten Jönköpings Genealogiska förening) **Nils Hertzman** lär oss på sidan 12 skillnaden mellan "ryttare" och "vanlig soldat"

AnRopet Stor-Stockholms Genealogiska Förening Nr 1 2015

Under rubriken *Var talades det indoeuropeiska språket* beskriver **Jenny Larsson**, docent i de baltiska språken vid Stockholms Universitet, hur forskare genom språkhistorisk forskning kunnat kartlägga släktskapet mellan olika språk i ett försök att rekonstruera det gemensamma urspråket. Genom att kombinera metoder och evidens från genetik, arkeologi och traditionell språkhistorisk forskning tror man sig i framtiden kunna spåra både människan och språken genom tiderna och kanske också kunna hitta den plats där det indoeuropeiska språket ursprungligen talades.

Arte et Marte Meddelanden från Riddarhuset Nr 1 2015

I förordet redogör tidskriftens ansvarige utgivare **Carl Gustaf Åkerhielm** för Riddarhusets uppdrag och hur arbetet med genealogierna kan bli mer optimalt och mindre arbetskrävande genom det omfattande datorstöd som nu tas i bruk vilket också gör Riddarhusets verksamhet mer lättillgängligt

Riddarhusets nya webbplats *Nya Riddarhuset.se* presenteras av **Louise Ribbing** som gärna vill ha kontakt och synpunkter under adress

louise.ribbing@riddarhuset.se. **Fredrik Styrfält**, riddarhusintendent och arkitekturhistoriker, skriver en intressant artikel om Granhammars herrgård norr om Stockholm (Byggnadsminne sedan 2006). En av de sista ägarna var släkten Rålamb, och den Rålambska stiftelsen vill genom sitt arbete bevara släktens anknytning till godset, som idag står tomt. Huset ägs av Fortifikationsverket.

Borås Släktblad Borås Släktforskarare Nr 103 juni 2015

Lennart Nordqvist skriver om arbetsinvandring i Borås och om färgaren **Abraham Langlet** (1670-1727) som år 1690 etablerade sig i Borås och där hans släkt kom att verka i generationer. **Abraham Langlet** var född i Norrköping där hans far **Philip** drev valkkvarn och färgeri

Hallandfarares Information Hallands Släktforskarförening Nr 108 Juni 2015

Sven Arne Svensson, från Kungsbacka, berättar historien om "*Världens tyngsta dam - fröken Minna*" från Tyskland. Hennes uppträdande och hastiga död i Kungsbacka 1883. Eftersom hon vägde 227 kilo uppstod en del svårigheter vid omhändertagandet **Birgitta Wieman**, från Halmstad, försöker, på sid.12 ff, reda ut mystiken kring mordet på bonden **Jöns Andersson** i Fammarp 1851. Enligt ämbetskrivelse hade han "*njutit döden genom ett slag av yxhammer*" /.../ men någon baneman har ännu inte hittats.

KGF-nytt

Kronobergs Genealogiska förening Nr 129, juni 2015

Margit Lorensen berättar om hur hennes släktforskning på Krigsarkivet fick henne att studera Göta Kanalbolags arkiv. Hon fann att soldater bland annat från Kronobergs regemente under somrarna kommanderades att arbeta vid Göta kanalbygge. Sverige var inte längre i krig och 1815 var det första året som Kronobergs regementes soldater arbetade vid kanalbygget. Kanalbolagets arkiv och Krigsarkivets inmönstringsrullor gav namn, tjänstgöring och levnadsförhållanden för de tjänstgörande soldaterna.

Mimers Brunn

Arkeologi, Etnologi och Historia i Västra Götaland Nr 2 2015

Lars Gahrn har genom litteratursök sammanställt en artikel om "Piratdrottningen" Johanna Hård som under första halvan av 1800 talet skulle ha ägnat sig åt sjöröveri och andra illegala sysslor på västkusten.

Ett stycke västsvensk industrihistoria beskrivs genom presentation av en nyutkommen bok *Jonsereds Motorsågar* av Magnus Brink, med rötter i Jonsered och Kåhög. Tillverkningen av motorsågarna ingår idag i Husqvarna Group

Resandefolk eller tattare, som de kallades, har i generationer funnits i bohusländska Ejdefjäll. Christina Ström kåserar kring en pågående utställning på Bohusläns museum "Möt resandefolket" som presenterar resultatet av arkeologiska utgrävningar av bosättningar på Ejdefjäll.

Nr 3 2015

Den falske jätten från Skara

Under stormaktstiden i Sverige hävdade flera lärde män att det fanns bevis att Sverige var urhemmet för hela världen, platser i Sverige kunde direkt härledas till antika historieskrivningar. Våra svenska urfäder hade varit resliga, stora och starka visste man, och när man år 1705 hittade "jätteben" i Norra Vånga utanför Skara var nu vetenskapen säkra på att fyndet kom från en fornnordisk jätte.

Tore Hartung berättar om hur den tidens framväxande moderna forskning inom medicin och naturvetenskap med Swedenborg i spetsen kunde påvisa att benen i själva verket kom från en val som troligen strandat då havet nådde ända upp till Norra Vånga och sedan blev kvar när havet drog sig tillbaka.

Ingmar Brink skriver om svensken Oskar Backlund, född i Dannike (söder om Borås) som blev berömd astronom vid Pulkovo-observatoriet utanför Sankt Petersburg. Känd i hela den vetenskapliga världen men ganska okänd i sin födelsestrakt

Rotposten

Jönköpingsbygdens

Genealogiska förening Nr 1 2015

Föreningens sekreterare Kjell Johansson refererar från ett föredrag av f. d. smittskyddsläkaren Per Erik Åbom om skillnaden mellan pest och kolera, utifrån talesättet att "välja mellan pest och kolera"

Släktbandet

Eksjöbygdens Släktforskarförening
Nr 85 April 2015

Tore Sandh i Edshult berättar historien om backstugupojken från Källryd i Edshult och hans liv i Boone County Iowa, USA, utifrån dödsrunan över nybyggarpionjären Alexander Isacson presenterad i en amerikansk lokaltidning 1911.

Släkt och Hävd

Genealogiska Föreningen
Nr 1 2015

Mats Pettersson, ordförande i Föreningen Gamla Christianstad berättar i en artikel om en svenskfödd pionjär och läkare i Red River Valley, USA - *Alonzo Wilson* -. Alonzo, föddes 1834 i Verums sn Västra Göinge härad i Skåne som Lars Olsson. 1854 emigrerade han till Amerika i sällskap med sina föräldrar och syskon, som också bytte efternamn.

Nr 2 2015

Torsten Stavbom berättar hur DNA kan avslöja "fader okänd".

Släkthistoria

En tidning om släktforskning och bygdehistoria med start 2013
Nr 2 2015

I detta nummer granskar tidningen och kommer med värdefulla tips hur man forskar kring *släktgårdar* och andra byggnader med hjälp av Lantmäteriets historiska kartor. Över 1 miljon kartor med textbeskrivningar finns att tillgå på nätet. Riksarkivets och Kungliga Bibliotekets liksom Krigsarkivets kartor och ritningar är också källor att använda.

Nr 3 2015

Tidningen granskar livet vid *järnbruken*. Många i Sverige har sina släktrötter i 1600 talets bruksbygder och på senare år har intresset ökat för järnbrukens mer okända sidor exempelvis kvinnornas roll i brukssamhället.

Ulf Berggren beskriver vilka källor som bäst leder fram till information om smederna och deras familjer.

Nr 4 2015

I detta nummer granskas *fängelsearkiven* där mängder av uppgifter om de intagna finns tillgängliga..

Ulla Thorell presenterar sin forskning om författarinnan *Laura Fitinghoff* född Laurell, mest känd som författare till boken *Barnen från Frostmofjället*.

Släktträdet Värmlands Anor
Värmlands Släktforskarförening
Nr 2 2015

Mats Johansson berättar hur ett gammalt bevarat fastebrev (*lagfartsbevis min ann.*), utfärdat vid Gillbergs härads laga ting i Backa Långserud den 10 mars 1651, lade grunden till en släktberättelse om hans förfader Anders Eriksson, som skulle ha kommit hem från Trettioåriga kriget med pengar nog för att köpa hela gården Elofsbyn i Långserud (11 fastigheter)

Paul Neptune kåserar om skrönor och felaktiga spridningar på nätet och om hur fel slutsatser i släktforskningen kan bli permanenta sanningar. Hans forskning handlar om slakten Levin från Silbodal i Värmland och deras förmodade ursprung.

Posttidning B

Avsändare:
GöteborgsRegionens
Släktforskare
Erik Dahlbergsgatan 36 B
411 26 Göteborg

Gör det lätt för dig – välj ArkivDigital

Det är ibland svårt att läsa gamla kyrkböcker på internet. Inte bara prästernas handstil ställer till problem utan också bildernas kvalitet. De flesta som erbjuder kyrkböcker på internet ger dig digitala kopior av gamla mikrofilmer som fotograferades för ett halvsekel sedan. ArkivDigital har valt en annan väg. Vi har nyfotograferat alla Sveriges kyrkböcker i färg med moderna digitalkameror. Därför kan vi erbjuda en oslagbar bildkvalitet. Det gör släktforskningen mycket lättare. Och roligare!

Prova gratis*
i sju dagar!

Gå till www.arkivdigital.se/kod/VAST1503
Erbjudandet gäller till 31 okt 2015 (enbart nya kunder)

* Du betalar ingenting och förbinder dig inte till något. Efter en vecka avslutas abonnemanget utan att du behöver göra någonting.

www.arkivdigital.se

ArkivDigital
Den nyckel till historisk källor

ArkivDigital digitaliserar historiskt källmaterial med nyaste teknik och tillhandahåller bilderna via internet åt historiker, släkt- och hembygdsforskare och andra intresserade. Bolaget startade 2005 och har ca 35 anställda och 370 aktieägare.

GöteborgsRegionens Släktforskare

Bibliotek och Forskarplatser

Erik Dahlbergsgatan 36 B, 411 26 Göteborg,

Öppet mån-fre 10.00-14.00

Ring dock alltid först och kolla bemanning samt lediga forskarplatser.

Tel. 031-13 12 26

Öppet även 1 timma före varje föreningsmöte

E-post: g.r.s@telia.com

Hemsida: <http://grs.forening.genealogi.se>

PlusGiro: 24 23 85-3

Organisationsnummer 857204—7564